

Efesus

Pas nda Por ai Efesusihündambo sürü papımarandi

1 ¹Ro Por, Sisas Kraisindi hoafi sahamindi ha-rihandeimb-anahi. God ai ahandi hohoanimonambo wambo ahandi hoafi semindi hombohünda kafaore hiningi-mareandiri. Se Efesusihündi Sisas Kraisimbo anihondümbö-rihoreimbi siheimbo God ai wand-anei, yahuenüngu kamafoareandür-anei. ²Sihefi Ape God asu Adükari Sisas Krais ai siheimbo moani hipoambo-ndineandüra, asu sihei hohoanimo afundihi kündihi hehi mbimariya samboanahi.

Kraisindi süngüyu God ai sihefi hohoanimoambe aboedi moatükuni masemuni

³Sihiri sihefi Adükari Sisas Kraisindi God asu Ape-mayu ranahambo aboed-ani, mbisefimboane. Sihiri Krais-babidi manimboefamboyu asu God ai sihefi hohoanimoambe sünambeahindi moatükuni müngu ranimbo aboedi-aboedireamuni arandi. ⁴Sapo God ai hifi, sünü nafikoateyu-ambeahiyu sihefimbo ahandi sürühehindeimbi nindou-yeihi asu ahandi himboahü hütikoate-mbeyeiya yahuhaya dibonimayumuni. ⁵Horombo hondü God ai ahandi hipoambofe süngu sihefimbo Sisas Kraisindi süngüyu ahandi nimorimbore kamafoareamuni. Ahandi-hoari yifirimayu rasüngu ramefeyuwa asu ai hihifi-hihifimayu. ⁶Ai ahandi ügusüfo parireimbi nimorindi süngu sihefimbo hipoambo-mareamuni ranimbo-animbo asu sihiri ahandi rani-poanimbo hondü moani hipoambombofe ranahambo aboed-ane, mbisefimboane. ⁷⁻⁹Krais ai yifiyuhüyu, asu ahandi horinambo sihefi moaruwai hohoanimo ranahambo God ai amboawiyei yahuhaya aboedambo-mareamuni ai sihefimbo afindi hamindi hipoambo-reamunühi-wambo. İga Godindi moani hipoambofe hohoanimo ra adükari hamindi hond-ane! Horombo God ai Kraisindi wari-süngu ro randiheamboyahi

mehu ra dibo menjoroyosi, nga ai diboadore ffireandühi yifiriyuhü ahandi hohoanimo ra sihefimbo weindahi-mareamuni. ¹⁰ God ai ahandihoari aboedi hohoanimo nda yare hohoanimoyu masihend-ane, nga rasimboani refembo si tükündifeyoani munguambo hifinindi asu sunambeahindi moatükuni ra mamambe-ndeandüh-animbo asu Kraisi ai bogorimbondifi hibadarümbui, mehu. ¹¹ Nini-moatükuni God ai yifiriyu haya hohoanimoyu masihendi ra yare-randa tüküfe arandi. Horombo God ai hohoanimoyu masihendi ra hapondani ana rasüngureandühi asu Kraisi-babidi Suda yihofembo ahandi nendimbore kamafoareamuni. ¹² Ranane asu Suda ro boatei Kraisisimbo hifandirihuri manimboefi ra God ai wambo aboedi hamindi ndüri adükarümb-ani mbisei, yahuhaya kamafoareamuni. ¹³ Aboedi hoafi ndanambo-animbo Suda-yafe ndifo siheimbo amboani God ai aboedambo-ndiheandüri-mboyahi mehu. Se hoafi ra himboriyei hehi, anihondümbo-marihindi asu se Kraisi-babidi mami animboei. God ai horombo hoafire masihendi süngu siheimbo wand-anei mehu ra nafuimbohündambo ahandi Yifiafi Aboedi masagadüri. ¹⁴ God ai sihefimbo ahandi nouehundi ranimbo mungu aboedi moatükuni horombo hoafimareamuni, nga asu ai ndaiamunümbui. Nga ranimboanefi sihiri hifandarihundi ra fifirifembo-hündambo ahandi Yifiafi Aboedi masemuni. Süngunambo ai sihefimbo aboedindeamuna aboedi hamindi ningomboayefi rasimboani ndahumündemboyefi. Ranimbo-animbo süngunambo ai ndürümbindühi asu ahambo aboedi hamind-ani mbiseimboyei.

Porindi Godimbo didibafife hoafi

¹⁵⁻¹⁷ Ranimboyahi asu se Adükari Sisasimbo anihondümbo-rihori arihündi, asu ahandi nendi munguambo hipoambo-rihindüri arihündi, rani-hoafi ranahambo himboriya hehea, siheimbohündambo Godimbo hihifi hoafi kikirihamindi himboyahühi-yahipoani. Nimbini-nimbisi siheimbo hohoanimoyahühi Adükari Sisi Kraisi God asu sihefi Aboedi Hamindi Ape ahambo didibafi-yaheandühi sahiya, 'Se aheimbo sihafi Yifiafi Aboedi dabadürühi, ranambo asu aheimbo diboadorihoeimbi hohoanimo dagadürühi, asu sihafi hohoanimo nafui-ndafindürani rananimbo asu sihambo diboadondühi fifindühi-ninimboane. ¹⁸ Ape, se aheimbo ngusüfoambe sürühoeimbi hohoanimo dabadürani animbo asu se nini-moatükunimboyo hoafimayafindüri ra ai himboayei ranahambo fifirimbirihind-amboane. Ape, se sihafi nendi ranaheimbo aboedi hamindi ningombo diboniyafi hiniñgi-mariwandüri ranahambo fifirifembo-hündambo fandihawandüri. ¹⁹ Asu sihafi nginindi adükari hamindi anihondümborihiri-rihündeimbi nindou ranaheimbo fehefembohünda ratüpuriyo arandi ranahambo fifirifembo-hündambo fandihawandüri.' Yahurai siheimbohündambo

Godimbo didibafiyaha arihandi. Asu Godindi nginindi ra akidouyo, nga adükari saf-ane. ²⁰Nginindi ra sihefimbo ratipurayo ra rahurair-ane, God ai ranamboyu Krais yifihündi botiriri haya, bogorimboriri ahandi warihondü warani sünambe hiniñgimarira amaru. ²¹Krais ai nimoamo saf-ani, nga sünambeahindi moatükuni nginindeimbi, bogori, ndürümbi ra muñguambo ahandi hoareh-ane. Muñgu-moatükuni ndürümbayo ranamboa, ahandi hoareh-ane, hapondani asu süngunambo amboani. ²²God ai muñgu moatükuni ra Kraisindi hoarehi sihai mbura asu ahandi nend-aye ranaheimbo bogorimboriri hiniñgimariri. ²³Kraisindi nendi ra ahandi fi-ane, nga ai ahei mbiro-ani. Ai muñgu moatükuni nafiramündümboani asu ahandi nendi ahambo amboani nafirihori-mindeimboanei.

Sihiri yifihündi nahuraimefa God ai yangiri-mareamuni

2 ¹Horombo se Godindi hoafi himborikoate-yeihi, hohoanimo moaruwai süngurihi marihündi, raniyei se yifihündi nahurai-mayei. ²Rasimboa se ndani hifinindi moaruwai hohoanimo ra süngurihindühi, asu moaruwai nendi nimoamo sünambe amarei ahei bogorindi hoafi süngurihi marihündi. Asu haponda ai Godindi hoafi himborikoate-yeimbi muñgu hifandarandüri. ³Horombo sihiri amboani ai ramehindi nahurai-mayefi. Sihiri sihefi hifinindi hohoanimo süngurihundühi asu nini-moatükuni sihefi fiambe hohoanimo yifirayo ra rarihu süngurihu marihündi. Asu bodimondambo ramefeyo nou, sihefimbo amboa God ai nginindi-ndamunühi tiñirifo mbisayamun-amboane. ⁴⁻⁵Yini, ro Godindi hoafi himborikoate-yefühi yifihündi nahurai-yefi, nga Godindi moani hipoambofe ra adükari hamind-ane asu ai sihefimbo afindi ngusüfo pareamunühi Krais-babidi yangiri-mareamuni. Ahandi moani hipoambo-nambo yangiri sihefimbo farihemunühi aboedambo-mareamuni. ⁶Asu sihefimbo Krais-babidi yangireamunühi sünambe nimoamo hiniñgi-mareamuna, ai-babidimbo bogorindi fondihü amarefi. ⁷Ai afindi hamindi moani hipoambo-reamunühi Kraisindi sünguyo sihefimbo aboedi hohoanimomemuni. Ra koadürümbo-koadürümbo süngunambo nafuimbohünda Krais-babidi ahandi fondihü nimoamo hiniñgimareamuni. ⁸Se anihondümbo-marihind-amboyu asu God ai ahandi hipoambofena aboedambo-mareandüri. God ai moani masagadür-ane siheimbo, nga siheihoari moai rani-moatükuni ra rarihindi. ⁹God ai moai se aboedi ratüpuri ramarihindi ranimbo hohoanimoyuhü aboedambo-reandüri. Ranimayo-wamboane, asu ngiri se siheihoari ranimbo borindei. ¹⁰Sihefimbo nafiramunühi asu Krais-babidi mamambereamunühi, aboedi hohoanimo süngufembo-hündambo nafiramun-ane. Horombo God ai aboedi hohoanimo ra hohoanimoyu masihend-ane, sihiri rasüngufembo-hündambo.

Krais ai Suda-yei ndifo aheimbo mamühimarearü

¹¹Ranimboane asu se ndanahambo hohoanimondei. Suda ai ahamundi warina fi-hoeari karu tirihoemo arundi. Nga seana Suda-yafe ndifo-anei asu moai sihamundi fi-hoeari karu tirihoemo rundi. Asu Suda ai siheimbo sisindi hoafirundürühi seiya fi-hoeari kefe tirihefe-koateyomo-rundeimb-anemo sei dükamarihipuri. ¹²Se ndanahambo hohoanimondei. Horombo se Krais-babidi moai niboadei. Se nindou amur-anei, nga se nindou God ai diboniyu hiniŋgi-mareandüri raniyei-poani. God ai Sudambo horombo hoafimareandüri rasüngumbo aheimbo hoafi firamündü masihendi, nga siheimbo-ana, wani. Se hifi ndanihü ana Godi-koate-aye asu God siheimbo farihefe-ndürimboayu moai hifandühi nimarei. ¹³Horombo se Godindi fikimi moai nimboei, nga haponda God ai siheimbo, Sisas Kraisindi hori raninambo, ai-babidi mamambe-mareandüra, Godindi fikimi animboei. ¹⁴Krais ai Suda, asu Suda-yafe ndifo mamambe-reamunühi, sihefimbo wudimbohünda mafarihemuni. Horombo simbori ngingindüriyefühi nimboefimbo asu simbori yiiboaruko-firiyeühi rani-moatükuni ra giniri nou mbusümo mapaiaro. Krais ai simbori ngingindüri ra mbusümo kikumareandi. ¹⁵Suda-yafe ahinümbi ai yowani yahomo asu randihindi yahomo marundi, nga Krais yifimayu raninambo ahinümbi hohoanimo ra awamarihoayo. Suda asu Suda-yafe ndifo ai-babidi mamambefepirimbo, simbori nindou mami nahurai tüküfembohünda Krais yifimayua, asu yimbu ai wudimaye. ¹⁶Ahei simbori ngingindüri kikumbohünda, asu yimbu mamambefepiri sepirimindi God sowana homböhünda, ai nimi keimbi karihendeimbifihü yifimayu. ¹⁷Suda ai Godindi fikimi manimboei, nga Suda-yafe ndifo se ahandi fikimi anguni manimboei, nga Krais ai kusü yimbu ranahafembo yahuya, 'Se God-dibo wudindafineandühi asu siheihuari amboa wuindei ndihünda,' mehu ¹⁸Kraisindi sünguyo ro Suda, asu se Suda-yafe ndifo Godindi Yifiafi Aboedi raninambo nafi masihemunambo wambo asu sihiri Ape sowana hefi arihundi. ¹⁹Ranimboane asu hapondani ana Suda-yafe ndifo se Godindi himboahü nindou rani-poanimbo asu amuri-yeipoani, nga moani se Godindi nindou yanggir-anei asu se muŋguambo ahandi fikiminindi yanggir-anei. ²⁰Se Godindi wori nahura-anei. Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi, asu Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai hawesafi nahurai-anemo, asu Sisas Krais ai bogimondi nahurai-ani. ²¹Krais ai nimi muŋgu ra mamambemareanda ngingindi maninggo. God ai wori ra worimbo-randühani adükari tükündifewani asu Adükari ai wandi yanggir-ane mbüsümbui. ²²God ai siheimbo amboa Kraisindi nendi asu Krais-babidi mamambe-reandürühi, ahandi Yifiafi ranambe nimarimbohünda wori ra worimboarandi.

Por ai Suda-yafe ndifombo aboedi hoafi hoafimendüri

3 ¹Raneahi asu ro Por siheimbohündambo Godimbo hoafiya arihandi. Ro Sisas Kraisindi ratüpuri ratüpuriya, Suda-yafe ndifo siheimbo

Godindi hoafi hoafimayahi, raniyo asu wambo karabusi-marundiri. ²Se ra himborimbeyeiyo, God ai siheimbo moani hipoamboreandürühi ahandi hipoambo hohoanimo ra nafuimbohündambo wambo ranipoani ratüpuri masendiri. ³Ai hohoanimoyu masihendi hoafi ra horombo dibo meŋgoro, ŋga haponda ai wambo hoafi ra weindahi-mareandi. Horombo ro ranimbo akidou sürü papimarihendi. ⁴Ŋga se wandi hoafi ra hoeiarihindi ana, se fifindihimboyei, ro Kra isimbo diborihündi hoafi meŋgoro God weindahi-mareandi ra ndorihe fifirimariheandi. ⁵Horombo God ai ahandi dibo hohoanimo ra moai nindoumbo hoafiyundüri, ŋga haponda ahandi Yifiafi Aboedi ranai Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi, asu Kra isindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi, ranahamumbo hohoanimo ra weindahi nafuimarapuri. ⁶Diborihindi hoafi God ai weindahimareandi ra ndahurai-ane: Suda-yafe ndifo amboa ahandi aboedi hoafi anihondümborihindi ana, ai sihiri Suda nahurai, Godindi aboedi moatükuni ndahümündeimboyei. Ai-amboa Kra isindi fi-anei. Asu koadürü yangiri ningombo God ai horombo hoafimareandi, ranamboa Sisas Kra isindi wari-süngunde aheimbo dagadürimbui. ⁷Ai wambo moani hipoambo-reandirühi, ahandi ŋginindi sendiri hayambo, ahandi aboedi hoafi hoafimbohündambo ratüpuriya-rihandeimbi kamafoareandiri. ⁸Godindi nendi-yafe mbusümo ro bidifirani hamind-anahi, ŋga God ai moani hipoambo-reandirühi, ranipoani ratüpuri masendiri. Ro Suda-yafe ndifombo God ai sihefimbo afindi hamindi didiboado-reamunühi Kra is masemuni ranimbo aboedi hoafi ra hoafiyondürimbo-hündambo ratüpuri ra masendiri. Ŋga ahandi aboedambofe hohoanimo afindi hamindi wambo ŋgiri muŋguambo fifindihundi. ⁹God ai muŋgu moatükuni nafimarandi, ŋga horombo hondü peyo-haya hombo ahandi hohoanimo ra dibo meŋgoro. Ŋga asu haponda wambo ahandi hohoanimo ra weindahi nafuimbohündambo ratüpuri ra masendiri. ¹⁰God ai hohoanimoyuhü yahuya, ‘Sünambeahindi bogorimbo-yafundeimbi asu ŋginindeimbi ai wandi rani-poani rani-poanimbo ndofe fifirife ra fifiri-mbirund-amboane,’ yahuhaya Kra isindi nendi-yafe warina ranahamumbo nafuirapurühani. ¹¹Horombo hondü God ai hohoanimo ra hohoanimoyu masihendi, ŋga asu sihefi Adükari Sisas Kra isindi wari-sünguyu hohoanimo ra, rasüngumareandi. ¹²Sihiri Kra isimbo anihondümborihurühi ai-babidi amarefi rani-süngumboane sihiri moani yihimbokoate Godimbo yimiyamboarihuri. ¹³Raniyo asu siheimbo hoafiyahandürühi sahea, ‘Ro siheimbo mafarihe-heandürambo asu wambo sowahi tiŋirifo afindi tükefeyo. Ŋga se ŋgiri ranimbo ŋgusüfoambe moaruwaindei, ŋga raninambo se ndüreimbi-ndeimboyei,’ asahi.

Kra isindi hipoambofe hohoanimo

¹⁴Raniyo asu ro Apembo yiri yimbu pusirihe nimarimbo didibafiyae arihandi. ¹⁵Ai sünambeahindi nendi, hifinindi nendi, mamisiri

munḡu ranahei nimindih-ani. ¹⁶Ro ahambo siheimbohündambo didibafiyahē hoafiyahūhi, ‘Ape, se munḡu aboedi moatükuni nimindih-anafi, asu sihafi Yifiafi Aboedinambo aheimbo ḡginindi dabadürani, asu ḡgusüfoambe ḡginindi kürühi hehi mbimarei-amboane. ¹⁷Asu ai Kraisiḡmbo anihondümbo-arihori rananimbo, ahei ḡgusüfoambe mbimarindür-amboane. Ai ḡgusüfo pefe hohoanimo ranambe, ḡginindi mbinimboei-amboane, nimi ahari hifambe hani ḡginindi aniḡgo nou. ¹⁸Rananimbo ai nafindihümündihē asu Kraisiḡndi ḡgusüfo pefe ra, Godindi nendi-babidimbo munḡuambo, diboadondihē fifirimbirihindamboane. ḡḡgusüfo pefe ra afindi hamindiyo hayambo, hoandari, hani, ho asu hafomboane. ¹⁹Yini, ai ahandi ḡgusüfo pefe fifirimbirihindamboane, ḡga nindou ḡgiri ḡgusüfo pefe ra munḡu hamindi fifindihindi. Ai ra fifindihindani, sihafi aboedi hohoanimo aheimbo hafo tükündifemboe sihafi ḡgusüfoambe hafo tükümeḡfeyo nou,’ asahi. ²⁰God ai ḡginind-ani. Asu nini-moatükuni sihiri ahambo düduwehundo, asu hohoanimoayefi ra, Godindi ḡginindi ai ḡgasündeamboane. ḡḡga hapo ḡginindi ra sihefi ḡgusüfoambe ratüpuriyo arandi. ²¹Kraisiḡndi nendi Godimbo, koadürümbo-koadürümbo aboed-ani, mbisei-amboane. Anihond-ane.

Kraisiḡndi fi mam-ane

4 ¹Ro Adükariḡndi ratüpuri süḡḡuyahi karabusi-meheandi. God ai siheimbo ahandi mbumundi hohoanimo süḡḡufembo yahuhaya mborai sinei mehündüri. Ranimboane asu ro siheimbo hütihütiharū se Godindi mbumundi hohoanimo ra ndondihē süḡḡundihē ḡḡei asahi. ²Se siheihoari fi hifinamboḡe, wari hoafendühife asu tiḡjirifo tükündifewani moanane yaho hohoanimo ra süḡḡundihē ḡḡei. Asu Kristen bidifiri ai siheimbo tiḡjirifo ndehindürani-wani, se moanane mbisei hehi, ranaheimbo ḡgusüfo pandihindüri. ³ḡḡga Yifiafi Aboedi ai diboado-mareamuna asu sihiri hohoanimo mami süḡḡufeihü wudiwudife-mbohünda wofi ninini-moatükuni mamambere hühareandi nou. ḡḡga se mami yahurai hohoanimo-animbo tiḡjirifondeihē süḡḡundihindi. ⁴Kraisiḡndi fi mam-ane asu Godindi Yifiafi mam-ane. Asu God ai sihefiḡmbo ‘Mborai ro siheimbo aboedambo-fendürimbo ra hibadühi nimandei,’ mehu rani-moatükuni mami ranahamboane hifandarihundi. ⁵Adükariḡ mam-ani, Kraisiḡmbo anihondümboḡe hohoanimo mam-ane asu hundürümbo hohoanimo ra mam-ane. ⁶Asu God mam-ani, nindou munḡuambo-yei Ape-ani, munḡuambo-yei Adükariḡ-ani asu ai munḡuambo-yei mbusümo ratüpuriyo arandi, asu munḡuambo moatükuni rani-mbusümo amaru. ⁷Krais ai ahandi afindi hamindi moani hipoamboḡe hohoanimo ra rani-poanimbo aboedi ratüpuri sihefiḡmbo simogodi yimbumareamuni. ⁸Ranahambo Godindi hoafi ai yahoya,

'Ai ahandi hürütümbimbo ngasündiri mburambo, nindou yifiarambe ngasündimareapuri ai sepurimündü haya, nimoamo hamindi hafuhü, asu nindoumbo aboedi moatükuni masagadüri,' meho. ⁹Mami hoafi 'ai mahafu' ra nüngufimboyu mahafuwa? Ranane ra, ai rahurai-ane, ai moai sünambe nimoamo yanggiri hafu, nga boatei kusü mbura hifini hifambe-ambe ragu hamindi amboa mahanu. ¹⁰Nindou mahanu ra, mami ranaiyu asu sünambe nimoamo hamindi mahafu, munguambo hifi, sünü ranifihi niŋgombo-mayo ranimbo. ¹¹Ai ahandihoari bidifirambo ahandi hoafi semindi ho ratüpuri ra sagapuri, bidifirambo Godindi hoafi hoafimbo ratüpuri ra sagapuri, bidifirambo ho aboedi hoafi hoafiyo-rambo ratüpuri asu bidifirambo ahandi nendi ranaheimbo moanguindürimbo asu yamundifembo ratüpuri ra masagapuri. ¹²Krais ai ahandi fi ra afindi kokoendühi asu ngindimbeyowa yahuhaya Godindi nendambo farihefe ratüpuri ranimbo diboado-fembohündambo rani-poanimbo ratüpuri ra masagadüri. ¹³Sihiri randihu ngefombo, Godindi nimori wudipoapondihi anihondümbö-ndihurühümbo fifindihurühi, mami hohoanimo süngundihumboyefi. Sihiri randihundühi, Krais nahurai diboadori-hehundeimbi hondü nimboemboyefi nimori heimbo nginaribehindi nou. ¹⁴Sihiri randihundani, ngiri nimoakidibou nahurai nimandefi. Asu nindou ai sihefimbo mamikarambo simbori yamundife hoafinambo tikai hoafindihümunani sihiri ahei hohoanimo ra ngiri süngundihundi. Nindou ai tikai hoafi süngufembo-hündambo ai hoafi nafirihi rihündühane. Asu ahei tikai yamundife hoafi ra ngiri sihefimbo yamundihimunühi werinambo nimi fondamindi ho fondamindi ho arandi nahuraindefi. ¹⁵Wani, nga sihiri nindoumbo ngusüfo pandihu ngefühi, asu anihondü hoafi hoafinda-hündürimboane. Asu sihiri Krais-babidimbo afindikokoe nahurai nindou adükari diboadori-hehundeimbi-ndefomboane. Nga ai sihefi mbiro-ani. ¹⁶Mbiro ranai fi-safi mungu hifandarandi asu mandühari ai fi mungu türe-türe arandi. Asu fi-safi napo ngorü-ngoanini, ngorü-ngoanini, ahei ratüpuri wudipoapondihi ratüpurindeiani asu fi afindi kokoendühi ngusüfo pefenambo nginindi tükündifemboe.

Anihondümbö-rihindeimbi ai simbori hohoanimo sünguarihindi

¹⁷Ranimboane asu siheimbo Adükarindi süngu ahini hoafayahandüri nda, se Godimbo fifirife-koateyeimbi-yafe hohoanimo ra asükainde. Süngundihimboyei, nga ahei hohoanimo ra nimindi fifirife-koate-ane. ¹⁸Asu ai ngusüfoambe diboadofe fifirife-koateyeimb-anei. Asu Godindi-mayo yanggiri niŋgombo ra ranikoate-anei. Sapo ai ngusüfo hohoanimo-koate-anei asu himboambe himbori-koate-anei. ¹⁹Ahei moaruwai hohoanimo ranahambo amoanŋgi-koate hohoanimo yanggiri süngurihi arihündi. Asu ngusüfo hihiri wakirihi kürihi hehi, hohoanimo moaruwai hamindi ra yahuraimbo himboyeihi sünguarihindi.

²⁰Ŋga siheimbo Kraisimbo horombo yamundimarundüri ranana yahurayoponi. ²¹Krais ranahambo hoafi himborimayeisi, ŋga se ahambo süngurihorani Sisasimbo anihondü aboedi hoafi ra siheimbo yamundimarundüri. ²²Se sihei horombodidi ŋgusüfoambe hohoanimo ra raguanambo-fembo yamundimarundüri. Ai siheimbo hifandirandüri marandamboyei asu se moaruwai hohoanimo süngurihi marihündi. Horombodidi hohoanimo ra nindumbo tikarehaya ŋgusüfoambe botireandüri arandi, ŋga ai aheimbo awarihendüri arandi. ²³Ŋga sihei ŋgusüfoambe ra simbori tükümbife-ndüramboane. ²⁴Asu se simbori hohoanimo ra ndahümündi kikiboadihindi, ŋga hohoanimo simbori ra God ai ahandihoari ramareanda ahandi hohoanimo yahurai tüküme Feyo. Simbori hohoanimo ra sürühoeimbi asu aboedi diboadori-hoeyoweimbi hond-ane. ²⁵Ranimboane asu se tikai hoafi hohoanimo ra hiniŋgindihi. Ŋga wandafi mamimbo anihondumbo yangiri hoafindei, nimboe sihiri muŋgu Kraisindi fi-ane fi. ²⁶Se ŋginindeiani hibadihümbö, ŋga se moaruwai hohoanimo-ndeimboyei. Se mami ŋginindei ŋgeimbo hüfihamindi hündamindimboe, ŋga yowani. ²⁷Se Satanimbo nafi nafindi-hehimboyei. ²⁸Hümbuhüni nendi asükaiyo hümbuhümböpoani, ŋga yimbukoari warinambo ratüpuri aboedi ratüpuriyo mburimbo-animbo kaki asu sesi semindi mburimbo, nindou mbonimbo-arihümündi aheimbo farihefe-ndürimboane. ²⁹Se moaruwai hoafi hoafindeimboyei, ŋga nindou farihefe-mbohündambo asu ŋginemindürimbo aboedi hoafi yangiri hoafindeian-animbo, asu sihei hoafi ra ahei hohoanimoambe mbonimbo-arihümündi ranahambo didiboado-ndearümbö. ³⁰Se moaruwai hohoanimo ra refe-poani, ŋga Yifiafi Aboedi ai afindi hohoanimondömbö. God ai siheimbo dibonimayundüri asu ra nafuimbohünda Yifiafi Aboedi masagadüri. Ranimbo se wudipoaporihü fifirihindi bidifirani si tüküfeyo-ambe God ai siheimbo aboedambo-ndearümbü. ³¹Ŋgusüfoambe yiboarukofimbi, ŋginindi hoafümbi, paipai fe hoafümbi, tirifoefe hoafümbi, asu ŋgusüfoambe moaruwaimbofe hoafi muŋgu hohoanimo moaruwai ra hiniŋgindihi. ³²Ŋga se wandafi mamimbo hipoambo-ndihindürühi asu afufurifoefimbi hohoanimo hohoanimo-ndahündüri. Bodimondi ai siheimbo moaruwai hohoanimondeiani, asu moaruwai hohoanimo ranahambo amboawiyeyi mbisei God ai Kraisindi süngu sihei hohoanimo moaruwai ranahambo amboawiyeyi mehu nou.

Sihiri sihi yangirihü ŋgefimboane

5 ¹Se Godindi nimor-anei, asu siheimbo hohoanimo pamareandüri. Ranimboane asu se ai ahandi hohoanimoayu nahurai ra süngundihi. ²Se ŋgusüfo pandihü ndühündi, Krais ai sihefimbo ramareamuni nou. Siheimbo farihefe-mbohünda yifiyuhü, ahandi fi

Godimbo masagado ahambo hihifi-hihifimbohündambo nindou sesi asu aboedi fisijarümbi moatükuni Godimbo asayo nahurai. ³Nimorehi sisihimo, animindihoandi birabiri, ngusüfo moaruwai hohoanimo, hohoanji hohoanimo, moaruwai hohoanimo munğu ra ngiri sihei mbusümo nimando, nimboe se Godindi sürtühoeimbi nindou-anei. ⁴Se hohoanimo-koate hoafi, amoanıngümbi hoafi, asu sisindi hoafi, hoafindeimboyeyi. Hoafi ra refembo aboedi-yopoani, nga Godimbo hihifimbo aboed-ane. ⁵Se ra fifirihindi! Nimorehi sisihimombü, anamindihoandi birabireimbi, hohoanjümbü, ngiri Krai God nginindi hifandarinandi ranambeahi ngei. İga asu hohoanji hohoanimo ra tikai godimbo süngufe randeimb-ane. ⁶Se hibadihümbö, nga nindou siheimbo hihindi hoafi rani-süngu ndahümundihündüri ngeimboyeyi. İga asu nindou Godindi hoafi ranahambo gıgirana-mboarihindi ana, asu God ai ranaheimbo nginindandürimbui. ⁷İga se ai-babidimbo wudindeimboyeyi. ⁸Horombo se nimbokoani nahurai mamarei, nga asu haponda se Adükarindi nimorimboyahi mburihümbö asu sihi anıboadei. Rananimbo asu se sirihündi nindou rawehindi nou randihindi. ⁹Aboedi hohoanimo, diboadofe hohoanimo, anihondümbofe hohoanimo ra si ai botimareand-ane. ¹⁰Nine hohoanimo Adükari ai yifirayu ranahanambo kokondihündi. ¹¹Nindou ai nimbokoani hahabodei arihündi, ra-babidimbo se ngeimboyeyi, nga asu rani hohoanimo ranana ngiri hisi aboedi hisindo, nga wani. İga se hohoanimo ra weindahindhindi. ¹²Nindou ranai moaruwai hohoanimo dıbo ratıpurayeyi arihündi ranahambo hoafimbo ro amoanıngayahi. ¹³Munğua hohoanimo ra sihi tükefeyo ranahandi nimindhündi ra weindahi-reandühane. ¹⁴Asu hohoanimo ra weindahı-ndıfewani nindou ai ahandi nimindi fifirindhimboyeyi. İga asu ranimboane hoafi nda hoafayo,

‘Nindou se apoei ra se botindahindi,
asu yifihündi hiniıngindhindi.

Rananimbo asu Krai ai sihei wami sindümbui,’
meho. ¹⁵Se sihei ahabodei ra hibadihümbö. Se nindou hohoanimo-koate ahabodei nahurai ngeimboyeyi, nga fifirihindeimbi ahei rahurai ngei. ¹⁶Haponda moaruwai hohoanimo engoro, ranimboane asu aboedi ratüpuri nafi engoro ana, asu se ra süngundihindi. ¹⁷Ranimboane asu se hihindi-hihindi-ndeimboyeyi, nga ranimboane se wudıpoapondıhi fifindhıhıhıhı hohoanimo Adükari ai ahandıhoari yifirayu rasüngu. ¹⁸Se bia hoe ndimındeı hehi, mamıkarı hohoanimo-ndeimboyeyi, nga ai siheimbo moaruwaimbo-ndearümbö. İga se Yıfıfı Aboedi ai siheimbo hıfandımbıramun-amboane mbısei. ¹⁹Se wandafı mami-babıdı wataporımbö-ndühündühi bukambeahıhı herü asu Sısasımbö kakısaombö herü asu Yıfıfı Aboedıhı-mayo herü hoafı ranınambo wataporımböndühü ndühündi. Asu ngusüfoambe Adükarimbo

hohoanimondeihi adükar-ani mbisei hehi herüna hori-horindihori ndühündi. ²⁰Nimbi-nimbisi se muŋgua moatükuni ranahambo Ape Godimbo hihifindihori ndühündi sihefi Adükari Sisas Kraisindi wari-süngu.

Nimorehi nindowenihi ahafe hoaf-ane nda

²¹Se Kraisimbo ahinindeihi ŋgoründi hoarehindei. ²²Nimorehi, se sihei nindowenihi-yafe hoarehindei, se Adükarimbo rawehindi nou. ²³Ŋga nimboe, nindowenihi ai nimorehi hifandarandi, asu ahandi mbiro-ani, Krais ai ahandi nendi hifandirandi asu ahandi mbiroyu nou. Kraisindi nendi ai ahandi fi-anei, asu ai aheimbo aboedambo-reandüri-randeimb-ani. ²⁴Ranane asu nimorehi se nindowenihi-yafe hoarehindei, Kraisindi nendi ahandi hoarehayei nou. ²⁵Nindowenihi, se sihamundi nimorehi ranaheimbo ŋgusüfo pandundüri, Krais ai ahandi nendambo ŋgusüfo pareandürühimbo aheimbohündambo yifimayu nou. ²⁶Krais ai aheimbo Godimbo yanggiri saimbohünda ramefiyu. Ai ahandi hoafinambo hoenambo nahurai ahandi nendimbo hundürümarandüra aboedimayei. ²⁷Krais ai ahandi nendambo ahandi himboahü aboedi hamindimbeyeia yahuhayambo yifimayu. Ai sürühoeimbi, hüti-koateyeimbü, moaruwai hohoanimo-koate, aboedi yanggiri mbidiboadia yahuhaya diboadofembohünda yifimayu. ²⁸Mami rani-süngumbo-animbo nindowenihi sihamundi nimorehimbo ŋgusüfo pandundüri, sihamundi fimbo ŋgusüfo pararundi nou. Ŋga asu nindowenihi ai ahandi nimorehi ŋgusüfo pare arandi ana, ai ahandi fimbo ŋgusüfo pare arandi. ²⁹⁻³⁰Nindou ai ŋgiri ahandi fimbo yiboarukondeandi, ŋga wani. Ŋga ai ahandi fimbo diboadoreandühi, sesi moanguirandühani. Krais ai ahandi nendambo yahurai rawareandi nimboe sapo sihiri ahandi fi safi bidifiri nahurai-anehi. ³¹Godindi hoafi yare hoafimayo, 'Ranane asu nindowenihi ahandi hond-afindi hiniŋgindeapiri haya, nimorehi-dibo nimandimboyafe asu yimbu ai-anafe fi mamindamboyafe,' meho. ³²Diborihindi hoafi ra ndorihoyoweimb-ane, ŋga ro rarihe hohoanimoayahi, hoafi ra Krais ahandi nendi-babidi ranahambo hoafimayo. ³³Ŋga asu sihefimbo kameihiyo yare hoafimayo, 'Se sihamundi nimorehimbo ŋgusüfo pandundüri, se mamami sihamundihoari ŋgusüfo pararundi nou. Ŋga asu mare nimorehi ai ahandi nindowenihimbo ahinindo.

Nimoakidibou asu hondafindi aheimbo hoaf-ane nda

6 ¹Nimoakidibou, se Adükarindi hohoanimo süngundihindühi, sihei meape-yafe hoafi himborindeihi ra süngundihindi. Hohoanimo ra diboadorihoeimbi hohoanimo-ane. ²⁻³Godindi hoafi yare hoafiyowohü yahoya, 'Se sihei meapembo ahinindei,' meho. Ahinümbi hoafi ra God ai weaŋgurühi horombonambore rani bitapire masihendi. 'Se randihindani

rananimbo se aboedi yanggiri niboadeimbo, asu hifi ndanihü gedühi nimboeimboyei, meho.

⁴Ŋga boagiri, se sihei nimorambo nginindi himbondihhindüra nimori ai ngusüfoambe nginindi-ndeimboyei, Ŋga yowani. Ŋga Adükariñdi hoafi ra diboado-ndihindürühi yamundihindüri.

Moani ratüpuriyei-rihündeimbi asu hifandiru-rundeimbi aheimbo hoaf-ane nda

⁵Moani ratüpuriyei-rihündeimbi, se sihei hifandiru-rundeimbimbo ahinindeihi yihimbo sisirindahindühi ahamundi hoafi himborindei. Moani mami aboedi hohoanimo süngundihindühi, ahamundi hoafi himborindei, se Kraisindi hoafi rawehindi nou. ⁶Ai sihei ratüpuri ranahambo aboed-ane mbisimonda mbisei hehi ahamundi himboahü yanggiri aboedi ratüpuri-ndeimboyei, Ŋga yowani. Se Kraisindi moani ratüpuriyei-rihündeimbi nahurai niboadeimbo nini-moatükuni God ai yifirayu ra hihifi-hihifindeihi süngundihindi. ⁷Se hihifi-hihifindeihi, moani ratüpuri ra diboadondihi ratüpurindei. Se nindoumbo ratüpuraye nahurai-yopoani, Ŋga Adükariñbo ratüpuraye nahurai ratüpurindei. ⁸Se ra fifirihindi, Adükari ai ahandi takini ratüpuriyei-rihündeimbi asu moani ratüpuriyei-rihündeimbi aheimbo muñguambo dagadürimbui.

⁹Hifandiru-rundeimbi, se sihamundi moani ratüpuriyei-rihündeimbimbo aboedi-aboedindundüri, Ŋga se aheimbo nginindi hoafindimboemo. Adükari ai sünambe amaru ra, sihamundi asu ahei muñguambo hifandira-ndüreimb-ani. Asu ai moai nindou ngorümbou ngorü-poani ngorü-poani hohoanimoyu, Ŋga ahandi himboahü mam-anei.

Anihondümbo-rihindeimbi ai Godindi ami nahurai-anei

¹⁰Asu hapoana ro hoafi nda muñgufembo samboanahi. Adükari ai nginind-ani asu ahandi nginindinambo nginindi niboadei. ¹¹Se Godindi-mayo yifiarimbo napo ra ndahümüñdi hehimbo Satan ai siheimbo sisihimo-ndandürani nginindi nimboei. ¹²Ŋga asu sihiri moai nindou-babidimbo yanggiri yifiariyefühi-yefipoani, Ŋga muñgu moaruwai nendi sünambe amarei ra-babidimboanehi yifiarayefi. Moaruwai nendi-yafe bogori, nginindi nendi, asu hifinindi moaruwai hohoanimo ra hifandundeimbi muñguambo ai-babidimbo yifiariyefi arihundi. ¹³Ranimboane asu Godindi-mayo yifiarimbo napo ra ndahümüñdi. Rananambo asu moaruwai tükündifewani, se nginindi niboadeimbo yifiarindei ngeimbo, se harindihehi niboadeimboyei. ¹⁴Yini, se randihi niboadei, anihondü hohoanimo rananambo sihei botifohü retimbondihi güdühindi. Asu sürühoembi hohoanimo raninambo niminehoari nahurai güdühindi. ¹⁵Godindi hoafi aboedi hoafimbo diboadondihi hehi nimandei. God ai nindou-babidi wudimbo yahumboani hoafi

ra su nahurai güdühindi. ¹⁶ Muṅguambo moatükuni ra ndahümündi hehi Godimbo anihondümbo-fembo hohoanimo ran-amboa nimafümi nahurai ndahümündi mbundihümbo, rananimbo Satanindi yifiari hai ra pakandihendi. ¹⁷ God ai siheimbo aboedambo-mareandüri, ranambo yifiarimbo at ra kikiboadihindi. Godindi hoafi ra Yifiafi Aboedindi nimeri nahurai-ane, se ra ndahümündi. ¹⁸ Nimbini-nimbisi Yifiafi Aboedindi ṅginindinambo se didibafi-ndahindühi rani-poanimbo didibafife ranambo Godimbo düdudahindühi se fandihawamuni mbisei ndühündi. Se ṅgiri afurindihindi, ṅga nimbini-nimbisi Godindi nendimbohündambo ahambo didibafindei. ¹⁹ Se ndandihidi didibafindahindi: God ai wambo hoafi ndendirani ro yihimbokoate nimboambo ahandi diborihindi aboedi hoafi weindahi-mareandi ra hoafindamboyahi. ²⁰ Ro Godindi aboedi hoafi ra hoafiya-rihandeimb-anahi raniyahi, asu ro ranimbo-hündambo karabusi-meheandi. ṅga se wambohünda Godimbo didibafindeian-animbo, ro yihimbokoate aboedi hoafi ra hoafind-amboane God ai yifirayu süngu.

Bidifirana hoafi

²¹ Tikikus sihefi wandafi asu Adükarindi diboadore ratüpuriyu-randeimbi ai hoafindündürimbui ro ratipurayahi asu nūṅguriheamboyahi animboahi ranimbo se-amboa diboadondihidi fifirindihimboyei. ²² Ranimboyahi ahambo koarihehina asüfu, ro ninūṅgu-yahumboyefi aniboadehi ranimbo-hündambo fifirindihimboyei. Asu ai ṅgusüfoambe kikimo-boadearümbui. ²³ Ape God asu Adükari Sisais Kraisis ai, se muṅgu wandafi mamimbo ṅgusüfo pefe hohoanimo, anihondümbofe hohoanimo, ṅgusüfoambe afurife kife hohoanimo mbiseneand-amboane. ²⁴ Nindou sihefi Adükari Sisais Kraisisimbo ṅgusüfo parihori arihündi, ranaheimbo God ai moani hipoambo-mbireandür-amboane.